A 324/2020. (VII. 1.) Korm. rendeletben foglaltak alapján

Javaslat a

Etyeki helytörténeti kiadványok Szabó Erika szerkesztésében

települési/tájegységi/ágazati[1]

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Szabó Erika

..... (név)

..... (aláírás)

Etyek, 2026. október 29.

(település, dátum)

(P. H.)

[1] Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

SZABÓ ERIKA

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Szabó Erika
Levelezési cím: 2091 Etyek, Kossuth Lajos utca 42.
Telefonszám: +36 30-9421-969
E-mail cím: raki58@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Etyeki helytörténeti kiadványok Szabó Erika szerkesztésében

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:[2]:

o agrár- és élelmiszergazdaság	o egészség és életmód	o épített környezet
o ipari és műszaki megoldások	o **kulturális örökség**	o sport
o természeti környezet	o turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása:
Etyek település természeti, épített, kulturális, szellemi értékeit bemutató kiadványok

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

o igen
amely nemzetiség:[3]

o nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Etyek Nagyközség

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

X települési	o tájegységi	o ágazati

amely értéktár neve: Etyek Nagyközségi Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

---

[2] Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.
[3] Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Etyek az ezredfordulón – 2001
Formátum: A/5, terjedelem: 200 oldal
Kiadó: Etyek Község Önkormányzata

A kiadvány a kétezredik esztendő legfontosabb adatait, eseményeit tartalmazza Etyek községről.
Röviden bemutatja Etyek történetét, a főbb adatokat, nevezetességeket.
Részletes kalendáriumban minden nap fontosabb eseményei, anyakönyvi hírei, időjárási megfigyelései stb. olvashatók.
A község intézményei, civil szervezetei, alapítványai, jelentősebb vállalkozásai, az egyházak, szolgáltatók – bemutatása fotókkal.
A kiadványt az önkormányzat minden háztartásba ingyenesen eljuttatta.

Otthonom: Etyek – 2008
Formátum: 230x230 mm, terjedelem: 132 oldal
Kiadó: Szabó Erika magánkiadása

A könyv Szabó Erika fotográfus-szerkesztő fotóinak segítségével mutatja be Etyek értékeit.
Főbb fejezetek: A település múltja – Hitélet a községben – Etyek Budapest szőlőskertje, az évszázados szőlő- és borkultúra – Hagyományok – A község kitüntetettjei 1992-től – Ünnepek, rendezvények, sportesemények – Testvérvárosunk: Remshalden – Jövőnk.
A színes fotók mellett háromnyelvű (magyar-német-angol) ismertető szövegek találhatók.

Etyeki múltidéző – 2011
Formátum: 230x230 mm, terjedelem: 236 oldal
Kiadó: ER-10 Press Bt. – Szabó Erika
Társszerkesztők: Szalai Gyuláné, Zsédenyi Judit

A könyv az etyeki emberek által őrizgetett fotókból, az archívumokban fellelhető dokumentumokból, térképekből készült magyar-német nyelvű összeállítás a település múltjáról a 19. századtól az 1960-as évekig.
Fejezetei: Élhető gyökereink – Az együttélés értékei – Magyar-kút, az ősi forrás – Mindennapi kenyerünk, mindennapi életünk – Metszéstől a koccintásig, a szőlő útja – Mesterek, kereskedők – Születéstől az utolsó útig – Oktatás-közigazgatás – Harangszó – A hazáért, katonaélet – Közösen – Sport, a guruló labda – Hétköznapok, ünnepnapok – Itt járt a fényképész – Utcaképek.
Az egyes fejezetek között Csákvári Nagy Lajos festőművész Etyekről készült rajzai az 1960-as éveket idézik.
A kiadványban önálló fejezetként helyet kapott Szalai Gyuláné: Keresztjeink és szakrális kisemlékeink c. munkája, melyet főként a helyiek elmondása alapján állított össze, fotókkal, versekkel színesítve.

Etyeki Képes Krónika 1500-1999 – 2013
Formátum: 230x230 mm, terjedelem: 252 oldal
Kiadó: Sze-La-Ví Alapítvány – Szendrői Júlia
Az 1996-1997-1999-ben kiadott Etyeki Képes Krónikák összevont, újraszerkesztett kiadása
Az eredeti kiadványokat szerkesztette: Csókos Varga Györgyi és Szabó Erika
Az összevont kiadványt szerkesztette: Szabó Erika

„Írta és mondta az etyeki nép…" Etyekiekről – (nemcsak) etyekieknek.

A három különálló kötetet 2013-ban Csókos Varga Györgyi egyetértésével, de sajnos már nélküle szerkesztette egy kötetbe Szabó Erika.

Az első rész az államalapítás 1100. évfordulójára, az 1946-os ki- és betelepítés 50. évfordulójára készült, az etyeki emberek életéről, személyes sorsokról, életekről szól.
A második rész – Mesterség, tanulás – 500 év töredékes emlékeiből mutatja a kézműves mesterek, mesterségek, iskolák munkáját mutatja be.
A harmadik rész ételekről, italokról, mindennapi és ünnepi hagyományokról szól.

Sarlós Boldogasszony oltalmában – 2016
Az etyeki Sarlós Boldogasszony plébániatemplom 200 éves jubileumára
Formátum: 230x230 mm, terjedelem: 96 oldal
Kiadó: ER-10 Press Bt. – Szabó Erika

A Spányi Antal püspök és Mészáros Péter etyeki plébános előszavával készült kiadvány a katolikus templom történetét dolgozza fel 1916-tól napjainkig, a hozzá kapcsolódó események, rendezvények leírásával. Kitér a község területén megtalálható barokk szobrok és a kálvária történetére, valamint említést tesz a hányatott sorsú boti kápolnáról is. A könyvet sok levéltári és helyben fellelt archív dokumentum és fotó és a jelenlegi állapotot ábrázoló színes fotó illusztrálja.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A kiadványok helytörténeti szempontból hiánypótló munkák, az olvasó megismerheti a település múltját és jelenét, részletes képet kap Etyekről, az etyeki értékekről, legyen az épített, tárgyi, szellemi vagy kulturális, bemutatja az etyeki emberek hagyományait, mindennapjait. Magas színvonalú kivitelezés, egységes megjelenés jellemzi a könyveket.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források): Fejér megyei Hírlap, Helyi Téma, webetyek.hu, antikváriumok, könyvesboltok, Néprajzi Múzeum, Magyar-kút Könyvtár és Művelődési Ház, Szabó Erika kiadó.
Ld. Sajtóanyagok c. melléklet.

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

-

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Ez a hely az én otthonom

Édesapja születésnapjára készült el a fotós lakóhelyéről készült színes album

Etyek (str) - A gazdag fesztiváli programok közül kiemelkedett egy, amely a település életéhez szervesen kapcsolódik, s amely egy helyi szemén (lencséjén) keresztül mutatja be a kis ékszerfalut.

Szabó Erikát mindenki ismeri Etyeken. Amellett, hogy képviselő, a helyi újság szerkesztője és fotós. Az a típusú ember, aki mindig mindenhol ott van. Épp ezért sem meglepő, hogy ha egyszer a településről fotóalbum készül, akkor azt az ő neve fémjelzi. Az etyeki Kezes-lábos fesztiválon mutatta be új büszkeségét, amely mondhatni, évtizedek óta készült már.

– Tizenkét éves koromban apám vett nekem egy Kolnyik fényképezőgépet, így lettem a fotózás rabja. Később egyre jobb, egyre nagyobb gépeket használtam, fotós iskolákba jártam – meséli Erika a Demján pincészetben múlt hét szombaton, ahol több etyeki csendélet is látható a falakon. A településről készült fotóalbumát, melyben a képeket kis, többnyelvű szövegek kísérik, a helyieknek, valamint a turistáknak egyaránt szánja. Hátha így is többen fedezik fel a települést. – Apám most nyolcvanéves, jó volt a kezébe nyomni az albumot – teszi hozzá a fotós, miért is volt igazán nagy öröm számára ennek a kötetnek a megjelenése.

Fotó: A szerző

Szabó Erika az otthonáról, Etyekről készített egy fotóalbumot

A könyv igen szépre sikeredett, minőségi papírra nyomtatták, színes, jó kézbe fogni. Etyek természeti értékeit épp úgy felvonultatja, mint épített örökségét, tárgyi emlékeit, lakóit, civil szervezeteit. Egy-egy jellegzetes arc, idős ember, néptáncosok forgása, különleges tájrészletek, egy-egy eldugott utcarészlet épp úgy helyet kaptak az albumban, mint a legújabb fejlesztések – a többi között a Korda Sándor Filmstúdió impozáns épülete, amely méltóságteljesen emelkedik ki az etyeki dombok közül.

– Rengeteg értéke van a falunak, ezeket tettem egy albumba. *Zsédenyi Juditnak* sokat köszönhetek, akivel az Etyeki Polgárt együtt szerkesztjük 11 éve. *Erdős János* a képszerkesztésben volt segítségemre, *Demján Sándor* pedig anyagilag segített sokat. Több száz könyvet előrendelésben megvásárolt, így járult hozzá a kötet támogatásához.

– Ez a hely az otthonom, hiszen itt mindenki ismer engem, és én is mindenkit, s persze mindenkinek van egy kedves szava. Ismerem az összes házat, utcát. Tudom, hogy hány órakor hová süt a Nap, mikor hol érdemes fotózni. Ez egy kis közösség – mesél falujáról a fotós.

Otthonom – Etyek 2008. szeptember 25. – Fejér megyei Hírlap

HAGYOMÁNY Hívogató, színes csokrot kötöttek Sarlós Boldogasszony ünnepén

Életfa-köszöntő a falu búcsúján

ZSOHÁR MELINDA
vezetőszerkesztő

Etyek – Jelképes ünnepi csokrot kötöttek az idei búcsúra, benne búzakalásszal, s színes virágokkal. Életfa címmel a kilencven esztendős Csákvári Nagy Lajos fafaragó munkáiból nyílt kiállítás.

A 90 esztendős Csákvári Nagy Lajos (jobbra) faszobraiból Életfa címmel nyílt kiállítás az iskolában

Sarlós Boldogasszonynak szentelték az Etyek szívében álló dombon emelt katolikus templomot, amelynek búcsúja évszázadokon át jeles ünnep volt a községben. Az aratáshoz kapcsolódó jeles nap eredetileg július 2-án, később május 31-én volt. Etyeken július első vasárnapjára rögzítették a maguk búcsúját. A többségében németek lakta községben ez igazán sátoros ünnepként tartotta magát sokáig, még a második világháború után nebezen ocsúdó falu régi és új lakói is igyekeztek széppé tenni a napot.

Mert Etyek csakugyan illusztrálja a Trianon utáni Magyarország sorsát, a háború utáni Kárpát-medencei életet. A betelepített svábok gazdagon virágzó falut teremtettek a helyi magyarokkal közösségben, amit szétzilálták az 1945 utáni kitelepítések. Példalmak, el nem sírt könnyek, betelepítések és keserves összekovácsolódás jellemezte a falut, amely akkor is élni akart. Erdélyből, Magyarország szegény vidékeiről kül-

Az etyeki búcsú új tartalmat kapott az utóbbi időkben

ha nincs néhány személy etyeki, akik tudatosan csalogatják elő a bezárt szívekből.

Az etyeki búcsú új tartalmat kapott az utóbbi évtizedekben, nem feledkezvén meg a gabona betakarításának szent idejéről, s a búcsú családi összetartást és összetartozást jelképező alkalmáról. A misén ilyenkor zsoltálisig megtelik a katolikus templom, s kulturális, helytörténeti eseményeket szerveznek a nap köré. Kiállítások, koncertek, könyvbemutató gazdagították Etyek új honfoglalókat, a jöttek és maradtak egyaránt küszködtek előítéletekkel, szomorúsággal. Megtartottak és hoztak régi és új szokásokat, illetve sokakat méltatlanul elfeledtek, az emlékezet mélyére űztek volna, ghotta idén is a hajdani ünnep idejét. A helybéli Signum Kórus tartott lélekemelő hangversenyt *Magdó Ildikó* karnagy vezetésével, a társaság Gaudium Kórus vendégszereplésével a templom szentélyében, szombat koraeste.

Garaguly Tibor mondott beszédet a megszépült kúthász avatásán

Etyek az 1955-ben érkezett *Csákvári Nagy Lajos* szobrász és festőművész Csókos Varga Györgyi festő, népi iparművész feleségével. Nyolc gyermekükkel igazi etyekivé váltak az évtizedek alatt. Talán éppen kívülről érkezettekként ismerték fel jó szemmel a csaknem elsüllyedt értékeket, amelyeket a bizonytalanságok és fájdalmak miatt számláltak az itteniek a feledés mélységeibe. A nyolcgyermekes édesanya és értelmiségi művész megalapította az Etyeki Műhelyt, tanította a gyermekeket festeni, szobrászkodni, írt, publikált, s szorgalmazta a helyi írott és fraifan emlékek összegyűjtését, könyvbe rendezését. Az Etyeki képes krónika negyedik, esszenciális kiadását az idei búcsúra sikerült ismét megjelentetni, [illegible] helyi helytörténész és *Szendrői Júlia* Leader szakember segítségével. Csókos Varga György tavaly elhavozott, de neve örökre egybeforr az etyekiséggel.

Csákvári Nagy Lajos faszobraiból Életfa címmel nyílt kiállítás az iskolában, szintén fafaragó *Kriston* fiának felesége, *Lakatos Lilla* gondos összeállításában. A kilencven esztendős mester férfiszépségnek születen, csaknem kétméteres szálfa termetét mára megtörte az idő, de szelleme csillogó, friss, s tekintélyes ősatyaként övezi őt a tisztelet. A múlt héten tartott családi találkozón nyolcvankilenc (!) leszármazottjukat számolták össze a Csákvári Nagy Lajos – Csókos Varga Györgyi házaspárnak, gyermekeiket, unokáikat és dédunokáikat összeadva. De az idős mester gyermekei a szobrok is, amelyek ősi nemes anyaga engedelmesen követte a Zeuszként is emlegetett alkotó akaratát a kés, a véső alatt. A kiállításon vérei, tisztelői, barátai köszöntötték a „szoborerdőben" szelíd mosollyal üdvözlő fehér szakállú pater familiast.

további képek, információk

feol.hu
FMH Online

A kút vize örökké folyik

A föld mélyéről fakadó víz köré alakult ki a település. A 19. században klasszicista stílusú kúthász épült köréje, ám mindig nagy élet zajlott. Az 1960-as években betemették a kutat, de néhány éve ismét kibontották. Örökké folyik azóta, restaurálták, most kitisztították, többszáz virágot ültettek el mellette. Az avatáson Garaguly Tibor polgármester és Csige Ildikó, a művészeti iskola igazgatója adta át a megszépült Magyar-kutat.

HIRDETÉS

2013. július 8. hétfő – július 10. szerda

PENNY MARKET

Okos megoldás

Kékforrás üdítőital
• citrom ízű, narancs ízű, málna ízű, bodza ízű
• szénsavas
• 1,5 liter
• 39 Ft/liter

-25% OLCSÓBB! 59 Ft/db 79 Ft*

Lecsópaprika
• II. osztály
• hálós
• 1 kg

-25% OLCSÓBB! 299 Ft/kg 399 Ft*

Cseresznye
• I. osztály • kosaras • 500 g
658 Ft/kg

-45% OLCSÓBB! 329 Ft/db 599 Ft*

Pick Sertéspárizsi
• 400 g
• 1498 Ft/kg

-40% OLCSÓBB! 599 Ft/db 999 Ft*

Sissy natúr joghurt
• 450 g
• 220 Ft/kg

-25% OLCSÓBB! 99 Ft/db 149 Ft*

Coccolino öblítő*
• 4-féle
• 2 liter
• 450 Ft/liter

CSAK MOST! 899 Ft/db

Hypo
• 1 liter

-20% OLCSÓBB! 49 Ft/db 69 Ft*

www.penny.hu

Etyeki Képes Krónika – 2013. július 8. – Fejér megyei Hírlap

Szeptember végén mutatják be a fotóalbumot
Etyek értékei, képeken át

Otthonom: Etyek címmel adott ki könyvet a helyi Szabó Erika. A fotóalbum bemutatójára szeptember 20-21-én kerül sor.

Helyi Téma
2008. szeptember

Elkészült az első könyve, amelyben fotókkal illusztrálja Etyek szépségeit. *(Ez az első valóban fotóalbum, előtte 2000-ben szerkesztettem egy könyvet Etyek az ezredfordulón címmel és a kilencvenes években Csókos Varga Györgyivel készítettünk három Etyeki Képes Krónikát.)*

Már nagyon régóta, évtizedek óta fotózom a falut és mindig is szerettem volna bemutatni Etyek értékeit. Úgy gondoltam, hogy a múltunkon, a hitünkön, az őseinken, a hagyományainkon, az értékeinket és a jövőnkön keresztül tudom ezt a leginkább megtenni. Így e témák köré csoportosítva, fényképeken keresztül bemutatom a kálváriát, a Magyar-kutat, a templomokat, a felújított köztéri szobrokat, épületeket, a temetőt, az embereket, a hagyományőrző csoportokat, tehát mindent és mindenkit, aki ezt a falut egy kicsit is segítette. Próbáltam nagyon szép képeket összeválogatni a könyvemhez, ezért remélem, ha valaki kezébe veszi ezt az albumot, az meg fogja szeretni Etyeket.

Hány fotó került az albumba?
A könyvbe kb. száznyolcvan színes fotó került, de ez csak töredéke a képeimnek. Már harminc éve, kisgyerekkorom óta fényképezek, édesapám szerettette meg velem a fotózást, tőle tanultam a fortélyokat. Éppen ezért ezt a könyvet neki ajánlom, most lesz nyolcvan éves és úgy gondolom, ez szép ajándék lesz számára.

Mennyi munka áll a könyv elkészítése mögött?
Egy éve találtam ki, hogy ideje lenne a fényképezőgép lencséjén keresztül is megmutatni ezt a gyönyörű falut. Sokat dolgoztunk vele, hiszen kétszáz képet nem olyan egyszerű összeválogatni. A munka dandárja az utolsó három hónap volt, ez idő alatt csiszoltuk teljesen készre. A képek alá három nyelven – magyar, német és angol – informatív szöveg került. A végeredmény végül is nagyon szép lett és úgy érzem sikerült Etyek értékeit kiemelni.

Kiállítás is látható a fotóiból?
Volt már több helyi kiállításom is, jelenleg egy állandó tárlatom látogatható a Demján Pincében. Itt lesz a könyvem bemutatója is a Kezes-lábos Fesztivál idején, 2008. szeptember 20-án, 21-én pedig a Kecskegödörben, a Pincemoziban.

Vathy Szonja

Ez a hely az én otthonom

Édesapja születésnapjára készült el a fotós lakóhelyéről készült színes album

Etyek *(str)* - **A gazdag fesztiváli programok közül kiemelkedett egy, amely a település életéhez szervesen kapcsolódik, s amely egy helyi szemén (lencséjén) keresztül mutatja be a kis ékszerfalut.**

Szabó Erikát mindenki ismeri Etyeken. Amellett, hogy képviselő, a helyi újság szerkesztője és fotós. Az a típusú ember, aki mindig mindenhol ott van. Épp ezért sem meglepő, hogy ha egyszer a településről fotóalbum készül, akkor azt az ő neve fémjelzi. Az etyeki Kezes-lábos fesztiválon mutatta be új büszkeségét, amely mondhatni, évtizedek óta készült már.

– Tizenkét éves koromban apám vett nekem egy Kolnyik fényképezőgépet, így lettem a fotózás rabja. Később egyre jobb, egyre nagyobb gépeket használtam, fotós iskolákba jártam – meséli Erika a Demján pincészetben múlt hét szombaton, ahol több etyeki csendélet is látható a falakon. A településről készült fotóalbumát, melyben a képeket kis, többnyelvű szövegek kísérik, a helyieknek, valamint a turistáknak egyaránt szánja. Hátha így is többen fedezik fel a települést. – Apám most nyolcvanéves, jó volt a kezébe nyomni az albumot – teszi hozzá a fotós, miért is volt igazán nagy öröm számára ennek a kötetnek a megjelenése.

FOTÓ: A SZERZŐ

Szabó Erika az otthonáról, Etyekről készített egy fotóalbumot

A könyv igen szépre sikeredett, minőségi papírra nyomtatták, színes, jó kézbe fogni. Etyek természeti értékeit épp úgy felvonultatja, mint épített örökségét, tárgyi emlékeit, lakóit, civil szervezeteit. Egy-egy jellegzetes arc, idős ember, néptáncosok forgása, különleges tájrészletek, egy-egy eldugott utcarészlet épp úgy helyet kaptak az albumban, mint a legújabb fejlesztések – a többi között a Korda Sándor Filmstúdió impozáns épülete, amely méltóságteljesen emelkedik ki az etyeki dombok közül.

– Rengeteg értéke van a falunak, ezeket tettem egy albumba. *Zsédenyi Juditnak* sokat köszönhetek, akivel az Etyeki Polgárt együtt szerkesztjük 11 éve. *Erdős János* a képszerkesztésben volt segítségemre, *Demján Sándor* pedig anyagilag segített sokat. Több száz könyvet előrendelésben megvásárolt, így járult hozzá a kötet támogatásához.

– Ez a hely az otthonom, hiszen itt mindenki ismer engem, és én is mindenkit, s persze mindenkinek van egy kedves szava. Ismerem az összes házat, utcát. Tudom, hogy hány órakor hová süt a Nap, mikor hol érdemes fotózni. Ez egy kis közösség – mesél falujáról a fotós.

Otthonom – Etyek 2008. szeptember 25. – Fejér megyei Hírlap

Odafigyel az idős emberekre

***Tabajd** (zsm) – Alkalmi segítségre szoruló idősek*nek hozott létre a tabajdi református egyházközség gondozói hálózatot, amely a karitatívitás mellett munkahelyeket ad a résztvevőknek.

A Tabajdi Idősekért Házi Segítségnyújtó Szolgálat vezetője, *Zsirka László* helybéli lelkipásztor vezetésével januárban kezdte meg működését az önálló költségvetési szervezet. A megyei kormányhivataltól kaptak engedélyt, s állami és egyházi normatív támogatásokból fedezik kiadásaikat, s a béreket, mert a szolgáltatásuk ingyenes.

– Régen terveztük, de végre létrehoztuk a TI-t, Tabajdon kívül Alcsútdoboz dobozi részén és Válban is házhoz mennek gondozóink – mondja Zsirka László. – Egyre több az egyedül élő, idős ember, akik otthon szeretnének maradni, de elkél a rendszeres segítség és figyelem náluk. A tizennégy hölgy helyben munkához jut, ez a másik hozadéka a hálózatnak – teszi hozzá. A minimálbéri helyben megkapók szívesen válaszolják ezt a biztos keresetet, utazás nélkül. A környékbeli falvakból sokan ingáznak a fővárosba, de legalább Bicskére dolgozni.

Gyógyszerkiváltás, ebédszállítás, beszélgetés, emberi érdeklődés – ez a lényege a kapcsolatnak, amely megkönnyíti egy hetven-nyolcvanéves ember mindennapjait a betegségben, öregségben. Lovasberényben is működik idősgondozás a református egyházközség keretén belül. *Hajdú Szabolcs Kappány* lelkész vezetésével.

Régi élet és életmódi

LENYOMATOK Képeskönyv a településről, melegbarnában

ZSOHÁR MELINDA

belpol@fmh.pl.hu

***Etyek** – Szórakoztató, érdekes és időutazás a képeket nézegetni az etyeki múltidézőben az idegennek, a rácsodálkozás örömét és a személyességet nyújthatja a kellően koros helybélinek. A könyv kiemelkedik a sok helytörténeti munka közül.*

A szerző, vagy inkább szerkesztő és gyűjtő szülőfalu-szerelmes *Szabó Erikáról* az etyekiek pontosan tudják, mennyire kiapadhatatlan vízű kút vagy forrás neki a település históriája közel és távoli múltja, s jelene is. S már írt egy könyvet *Etyekről* korábban is. Mégis olyan szép és szeretnivaló könyvet tett ismét földijei asztalára saját kiadásában a szóban, s képekben is krónikásságot önként vállalt lokálpatrióta.

Nem sajnálta a helyet, s könnyű szívvel „áldozta be a szöveget", s inkább a fotókat közölte a viszonylag vastag, elegáns kiadványban. Igazából annyit írt a sok-sok fotográfia mellé, amennyi fontos az eligazodásban, s inkább a képek méretét is megnövelte. Jól tette. Abba a hibába szoktak esni a helytörténész-monográfusok, hogy belegyömöszölik a fotókat az oldalba, de azok kicsik, alig láthatók. *Szabó Erika* nem így járt el, egy-egy oldalnál fél-órát is el lehet silabizálni a részleteket a beszédesen kimerevített, látszólag néma múltbéli pillanatokon. Elképesztő jópofa képek készültek arnatőrök és házhoz kivonuló hivatásos fotográfusok által hatvannyolcvan évvel ezelőtt!

Újabb fotókkal teli könyvet állított össze az etyeki *Szabó Erika*, akinek kifogyhatatlan forrás ez a település

FOTÓ: A SZERZŐ

Beszédes múltbeli pillanatok a „kimerevített" vaníliaszín papírlapokon

Parasztok jószágaikkal feszítenek ünneplő ruhában az udvaron, a góré előtt, tehenek, lovak, göndör malacok, tyúkok, kutyák társaságában. És csépléskor, szüreten, aratáson, esküvőn, bálban, háború előtt, háború után, német kitelepítés előtt és után. Copfok, kalapok, kötények, süvegek, csizmák, kopott cipőcskék, hajszalagok, babos ruhák, frizuradivatok, szép régi tornácok, udvarok, a boltos és a boltosné a bolt előtt...

Ezer képből kellett kiválasztania *Szabó Erikának* a legbeszédesebbeket. Időrendben, tematikusan, az utolsó, még nem digitalizált 20. század kétharmadát megörökítve, szépségeivel, nyomorúságaival. A családdal, szerelemmel, mulatsággal, színjátszókörrel, óvodával, mezei munkával, traktorokkal, lovaskocsikkal. Aranybarna színű fotográfiákkal a halvány vaníliaszín lapokon. *Szabó Erika* köszönettel fogadta szép könyvébe *Szalai Gyuláné* Keresztjeink és szakrália kisemlékeink című gyűjteményét, amely színes képeken örökíti meg a buzgó katolikus elődök hálás köszönetét a Fentvalónak állított keresztekkel, kálváriákkal.

fmh

RÖVIDEN

Ingatlanokat értékesítenének

***Bicske** (sr) –* Önkormányzati ingatlanokat akarnak értékesíteni a városban a finanszírozási hiány ellensúlyozására – derült ki a legutóbbi testületi ülésen. A tervek szerint eladná a város az Ady Endre utca 11. szám alatti régi csecsemőgondozó épületét, a meglehetősen leromlott állapotban lévő, Tatai út 12. szám alatti régi óvodát, valamint három további telket.

Borászok, ha találkoznak

***Etyek** (sr) –* A téli újbor-kóstoló sikerén felbuzdulva újabb borkóstolót szervez *Rókusfalvy Pál* a településen. Március 9-én, pénteken 19 órakor az etyeki pincék gondoskodnak a borvidék legjobb boráról, kóstolót hoz *Herunyák László*, *Kertész Zoltán*, *Mérész Sándor* (Etyeki Kúria), *Rámónyi Dániel* (Sárrasziny Vulle jtho), *Orosz Gyula*, *Szörényi Áron* (Anonym) és a Zárándok Pince.

Ünnepi táblák Bicske alatt

***Bicske** (sr) –* 100 éves a bicskei torna klub – ez a felirat kerül hamarosan a Bicske táblák alá. Még januárban érkezett a kérelem az önkormányzathoz, amely jóváhagyta a kérést.

Etyeki múltidéző – 2012. március 1. - Fejér megyei Hírlap)

HAGYOMÁNY Hívogató, színes csokrot kötöttek Sarlós Boldogasszony ünnepén

Életfa-köszöntő a falu búcsúján

ZSOMBÁR MELINDA

Etyek – Jelképes ünnepi csokrot kötöttek az idei búcsúra, benne búzakalásszal, s színes virágokkal. Életfa címmel a kilencven esztendős Csákvári Nagy Lajos fafaragó munkáiból nyílt kiállítás.

Sarlós Boldogasszonynak szentelték az Etyek szívében álló dombon emelt katolikus templomot, amelynek búcsúja évszázadokon át jeles ünnep volt a községben. Az aratáshoz kapcsolódó jeles nap eredetileg július 2-án, később május 31-én volt, Etyeken július első vasárnapjára rögzítették a maguk búcsúját. A többségben németek lakta községben ez igazán sátoros ünnepként tartotta magát sokáig, még a második világháború után nehezen ocsúdó falu régi és új lakói is igyekeztek széppé tenni a napot.

Mert Etyek csakugyan illusztrálja a Trianon utáni Magyarország sorsát, s háború utáni Kárpát-medencei életet. A betelepített svábok gazdagon virágzó falut teremtettek a helyi magyarokkal közösségben, amit szétzilálták az 1945 utáni kitelepítések. Fájdalmak, el nem sírt könnyek, betelepítések és keserves összekovácsolódás jellemezte a falut, amely akkor is élni akart. Erdélyből, Magyarország szegény vidékeiről költöztek Etyekre új honfoglalókat, a pincék és maradtak egyaránt kiszakadtak előítéletekkel, szomorúsággal. Megtanultak és hoztak régi és új szokásokat, illetve sokakat meltattanul elfeledtek, az emlékezet mélyére ástak volna.

A 90 esztendős Csákvári Nagy Lajos (jobbra) faszobraiból Életfa címmel nyílt kiállítás az iskolában

Fotó: Szabó Erika

Csákvári Nagy Lajos faszobraiból Életfa címmel nyílt kiállítás az iskolában, szintén fafaragó *Kristóf* fiának felesége, *Lakatos Lilla* gondos összeállításában. A kilencven esztendős mester férfiszépségnek született, csaknem kétméteres szálfa termetét mára megtörte az idő, de szellemi csillogó, friss, s tekintélyes ősatyaként óvta őt a tisztelet. A múlt héten tartott családi találkozón nyolcvankilenc (!) leszármazottjukat számolták össze a Csákvári Nagy Lajos – Csókos Varga Györgyi házaspárnak, gyermekeiket, unokáikat és dédunokáikat összeáva. De az idős mester gyermekei a szobrok is, amelyek ősi nemes anyaga engedelmesen követte a Teremtőként is emlegetett alkotó akaratát a kés, a véső alatt. A kiállításon vérei, tisztelői, barátai köszöntötték a „szoborerdőben" szelíd mesollyal üldögélő fehér szakállú pater familias.

További képek, információk: feol.hu

Az etyeki búcsú új tartalmat kapott az utóbbi időkben

Ha nincs néhány személy etyeki, akik tudatosan csalogatják elő a bezárt szívekből.

Az etyeki búcsú új tartalmat kapott az utóbbi évtizedekben, nem feledkezvén meg a gabona betakarításának szent idejéről, s a búcsú családi összetartást és összetartozást jelképező alkalmáról. A misén ilyenkor zsúfolásig megtelik a katolikus templom, s kulturális, helytörténeti eseményeket szerveznek a nap köré. Kiállítások, koncertek, könyvbemutató gasztronómia sincs a hagyományos ünnep idején. A helybéli Sigmund Kórus tartott ídőkeresőt hangversenyt *Magda Balázs* karnagy vezetésével, a társuló Gaudium Kórus vendégszereplésével a templom szentélyében, szombat kora este.

Garaguly Tibor mondott beszédet a megszépült kőház avatásán

Fotó: Szabó Erika

Etyeken az 1955-ben érkezett *Csákvári Nagy Lajos* szobrász és festőművész Csókos Varga Györgyi festő, népi iparművész feleségével. Nyolc gyermekükkel igazi etyekivé váltak az évtizedek alatt. Talán éppen kívülről érkezettekként ismerik fel jó annyiuk a csaknem elsüllyedt értékeket, amelyeket a hiányolásnak és fájdalmak miatt számolnak az ittmek a feledés mélységébe. A nyolcgyermekes édesanya és értalmiségi művész megalapította az Etyeki Múzeum, tanította a gyermekeket festeni, szőni-tenni, írt, publikált, s szegalmazta a helyi írást és irásos emlékek összegyűjtését, könyvbe rendezését. Az Etyeki Képes Krónika negyedik, ezzeciális kiadását az idei búcsúra sikerült ismét megjelentetni. Szabó Erika helyi helytörténész és *Szendrői Julia* Leader szakember segítségével. Csókos Varga György tavaly elhúnyott, de neve örökre egybefont az etyekivel.

A kút vize örökké folyik

A föld mélyéről fakadó víz köré alakult ki a település. A 19. században klasszicista stílusú kúthaz épült körülje, itt mindig nagy élet zajlott. Az 1960-as években betemették a kutat, de néhány éve ismét kibontották. Örökké folyik azóta, restaurálták, most kőszínfották, többszáz virágot ültettek el mellette. Az avatáson Garaguly Tibor polgármester és Csige Ildikó, a művészeti iskola igazgatója adta át a megszépült Magyar-kutat.

Hirdetés

2013. július 8. hétfő – július 10. szerda

PENNY MARKET

Okos megoldás

Kékforrás üdítőital

-25% OLCSÓBB!

59 Ft/l

79 Ft*

Lecsópaprika

Cseresznye

Pick Sertéspárizsi

299 Ft/kg

329 Ft/kg

599 Ft/kg

Sissy natúr joghurt

Coccolino öblítő*

Hypo

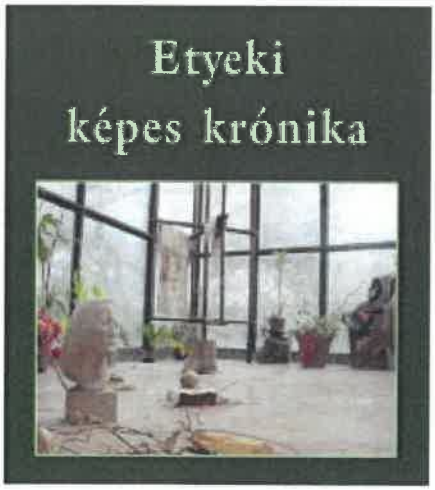
99 Ft/db

899 Ft/db

49 Ft/db

www.penny.hu

A vidéki élet kultúrájának titka

Elkészült a vidéki értékek megőrzését szolgáló Etyeki Képes Krónika. A gazdag értékeket bemutató, sok-sok fotóval ellátott kiadvány Etyek történelmén keresztül részletesen tárja fel a sváb, erdélyi és magyar hagyományokat és szokásokat. A könyv *Csókos Varga Gyöngyi* három kötetéből készült.

A kiadvány tervezetét az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) pályázatára nyújtotta be a Sze-Lá-Ví Alapítvány, hogy hozzájáruljon a vidékfejlesztési tudáskészlet gyarapításához, útmutatóul szolgáljon más települések, térségek hagyományos, vidéki értékeinek feltárásához, dokumentálásához illetve, hogy a magyar faluról pozitív összképet alakítson ki.

Az eredetileg három kötetből álló – *Szabó Erika* által egy kiadvánnyá szerkesztett – Csókos Varga Gyöngyi munkája páratlan. A 2012 decemberében elhunyt, Magyar Örökség Díjas hölgy krónikái 500 évre visszamenőleg mutatják be Etyek történetét.

Az első kötet az elmúlt 50 évből merít emlékeket, a háború utáni kitelepítésről, az ünnepi szokásokról, valamint sváb és erdélyi hagyományokról is. A közel ötszáz évre visszatekintő második kötet is gazdag információs anyaggal rendelkezik: egy régi falu életének természetes részét képező mesterségeket veszi számba, régi iratok másolatával teszi érzékelhetővé a takács, a fazekas, a pék, a borász, a kerékgyártó és a kovács munkáját. A harmadik kötet az étkezési, sütési, főzési szokásokat közelíti meg, bemutatja továbbá a méz és a sajtkészítés tudományát is.

„A téma, a vidéki értékek megőrzése nagyon aktuális, az egyes települések, térségek története, múltja, hagyományai, a kézműves mesterségek szakavatott leírása, dokumentálása elengedhetetlen a vidék értékeinek megőrzése érdekében. Az etyeki sváb, magyar, székely hagyományok ráadásul szélesebb körű, Kárpát-medencei értéket képviselnek. Csókos Varga Gyöngyi munkája hiánypótló érték, amely mintául szolgálhat hasonló gyűjtemények, kutatások közreadásához. A három kötet egy kötetbe szerkesztése nagyon jó gondolat volt." – mondta *Szendrő Júlia*, a Szent László-víz menti Környezetvédelmi és Kulturális Alapítvány ügyvezetője.

Az „Etyeki Képes Krónika" című szakmai kiadvány, mint támogatott projektötlet, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Elnökségének értékelése és javaslata alapján, az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap társfinanszírozásában, a Nemzeti Vidékfejlesztési Program Irányító Hatóságának jóváhagyásával valósult meg.

Darányi Ignác Terv

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

RÖVIDEN

A helyi könyvtárak nyara

FMH-információ *(sb)* – Ha nyár, akkor nagy eséllyel zárva találjuk kedvenc könyvtárunkat. Íme: Csákváron, a Floriana könyvtár augusztus 6-a és 19-e között zárva lesz, augusztus 23-án, kedden nyitnak ki ismét. Bicskén júliusban és augusztusban szombatonként mindenképpen zárva lesz a Nagy Károly Városi Könyvtár, valamint júliusban keddtől péntekig 13 és 18 óra között lehet csak igénybevenni a könyvtári szolgáltatásokat. Augusztus 1-je és 20-a között ők is bezárnak, s csak 23-án nyitnak. A jelenlegi állás szerint Etyeken egész nyáron a szokásos nyitva tartási időben várják az olvasókat.

Kótyavetye, cserebere

Vértesacsa *(sb)* – Július 30-án, szombaton 9-11 óra között várják a Vendel térre a falu apraját-nagyját a Júliusi kótyavetye elnevezésű, bolhapiac-jellegű rendezvényre. Cserebérelhető minden jó állapotú használt vagy használatlan holmi, vagy éppen akár a növény szaporítóanyagok is gazdát cserélhetnek.

Színjátszók Hamupipőkéje

Vértesacsa *(sb)* – Múlt vasárnap tartotta a Vértesacsai Ifjúsági Színjátszó Csoport Hamupipőke című előadását, melyet a fiatalok hosszú és kitartó munka eredményeként valósítottak meg *Adorjánné Erzsébet* rendező segítségével. A színdarab egy friss és könnyed átdolgozott változata az eredeti mesének, némi humorral és modern elemekkel fűszerezve.

Siess, fogytán az erőm!

BEMUTATÓ Féltve őrzött felvétel az ellopott Historia Domusból

Etyek *(sb)* – **A 200 éves templom története hiánypótló alkotásként jelent meg Szabó Erika etyeki fotós jóvoltából, akinek ez már a negyedik kötete.**

Fotó: Major Zoltán

Spányi Antal méltatta Szabó Erika negyedik, egyben legújabb, templomról szóló kötetét

Az etyeki Sarlós Boldogasszony Plébániatemplom felszentelésének 200. évfordulóját ünnepli idén a település, melynek köszönhetően hiánypótló kiadványként jelenhetett meg Sarlós Boldogasszony Oltalmában címmel Szabó Erika kötete. Akiről egyébként tudni kell, hogy Etyek szerelmeseként számos, a helyi értékeket bemutató kötettel rukkolt már elő, 2008-ban saját fotóiból készült Otthonom, Etyek című könyve, melyet az Etyeki múltidéző című követett.

– Régóta gyűjtögetem az archív felvételeket Etyekről, melyeket szívesen adtak az emberek. Különböző témákra bontva szerkesztettem végül a kötetet, melyben külön kerültek az ejszakákról, ünnepekről, sportról, születésről, halálról, szőlészetről, oktatásról, egyéni eseményekről szóló fotók, s melynek mellékletként Szalai Gyuláné pedagógus megírta a szakrális kisemlékekről szóló anyagát – emlékezik jó szívvel a szerkesztő, akinek harmadik kiadványa Csókos Varga Györgyi Magyar Örökség-díjas művész hatására készülhetett el, s akivel korábban együtt hozták létre az Etyeki képes krónika sorozatot is. A művésznővel együtt találták ki, hogy a sorozatból gyűjtsenek egy kötetet. – Gyönyörű nőtt akkor azt mondta, siessünk vele, mert úgy érzi, fogytán az ereje. Akkor volt 85 éves, de nem hittem neki, mert már 15 éve is azt mondta, hogy tárnadi, és már nem fog több könyvet készíteni. Ennek ellenére több könyve jelent meg – emlékezik vissza előző kötetének megjelenésére Erika, akinek alkotásra sajnos igaz azt mondott. – Hamarosan kiderült, hogy meg tudjuk valósítani a kéréseket, ezután azonban két hét múlva György néni meghalt. Kötelességből is megvizsgáltam, de nehéz munka volt, mert a kilencvenes években készült könyveket újra kellett gépelni, a képeket szkennelni.

A jubileumra készült kötet mélyreható munka eredménye

A Sarlós Boldogasszony Oltalmában című kötete a negyedik, amely a templom 200 éves jubileuma alkalmából készült. *Mészáros Péter* plébános örömmel fogadta Erika ötletét. Az előmunkálatok nagy hozzáértést igényeltek. – A püspöki levéltárban megtaláltuk a templom 200 évvel ezelőtti szerződését, sőt, az orgonáét is. A megyei levéltárból is kaptam érdekes anyagot. *Mráz Zoltán* és *Wendl Péter* segítettek a fotózásban, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt elkészülhessen a könyv – mondja Erika, akinek legfrissebb kiadványában a templom történetén túl olvashatunk egy kis falutörténetet, de szó van az orgonaépítésről, felújításokról, plébánosokról, harangkészítésről, templomi eseményekről, ünnepekről is, melyeket eredeti dokumentumokkal illusztrált. A kötetben régi képeslapok segítségével mutatja be a templomot 1902-től a '70-es évekig, történet szól az 1994-es harangszentelésről, amikor új harangot kapott a II. világháborúban besorozott helyett. Külön fejezet szól a katolikus közösségi ház építéséről *Varga Imre* plébános tollából, de olvashatunk a 2011-es földrengés utáni templomfelújításról is, melyet *Hutóczky Béla* plébános idejében végeztek. Képanyag van a templombelsőről, kertről, szobrokról, ünnepekről, eseményekről, s érdekességképp állítják egymás mellé a Régen és ma fejezetben a korabeli és a mai eseményekről készült fotókat. A legvégén pedig a boti kápolnát mutatja be Erika.

– Nem titkoltan lobbi céllal került be hátha valaki kedvet kap a felújítására – árulta el a szerző, akinek egyébként egy nagyon különleges és féltve őrzött felvétele is helyet kapott a könyvben:

– 2000-ben volt a templomban a bérmálás, melyen *Erdő Péter* is jelen volt. Ekkor ő befirt a Historia Domusba pár sort. Ám ezt a könyvet ellopták egy betörés során, ami azóta sem lett meg. Erdő Péter bejegyzéséről én akkor készítettem egy felvételt, amit a helyi újságban jelentettünk meg. Ez a bejírás azóta is csak ebben a formában van meg.

Harc a szeméttel

Bicske *(sb)* – **Nem tűri tovább az illegális szemetelőket a város – de hiába tüntette el milliókért a hulladékot, ha az újratermelődik. Új megoldások a láthatáron!**

Megkezdődött a harc a város illegális szemétlerakói ellen – számos olyan „fertőzött" területet található ugyanis Bicskén, ahol engedély nélkül tesznek le a szemetet egyesek. Épp ezért Bicske önkormányzata szerződést kötött a tulajdonában álló Zöld Bicske Nonprofit Kft.-vel a város területén jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott, a környelvben „illegálisan elhelyezett" hulladék elszállítására.

Lapunk ezzel kapcsolatosan megkereste *Tenzár Tamást*, a cég igazgatóját, aki elárulta: a társaság a *Pálffy Károly* polgármesterrel közös helyszíni szemlék után megkezdte a hulladékkupacok felszámolását.

– Az első megtisztított terület a Dankó utca vége, ahonnan 210 tonna hulladékot szállítottunk el – tette hozzá az igazgató, ahozy azt is: az önkormányzattól érkező megrendelések alapján – az erre szánt önkormányzati keret kimerüléséig – folytatódik a munka. – A város megtisztítása nagyon sok pénzébe kerül az adófizetőknek, hiszen az első számla végösszege közel 4 millió forintról szólt.

Ahogy a város hivatalos honlapjáról is kiderült, az eltüntetésre szánt anyagi erőforrásokat mellett más módon is igyekeznek kiegészíteni: egyrészt árkolással, melynek köszönhetően gyakorlatilag lehetetlenné válik a kocsik területre való behajtása. Másrészt pedig térfigyelő kamerák kiépítésével, melynek felvételeit elemezve a rendőrség segít beazonosítani a szemetelőket. Akik ezek után számíthatnak rá, hogy a város feljelentést tesz ellenük, melynek különböző mértékű bírság kiszabása lehet a végkimenetele.

Sarlós Boldogasszony oltalmában – 2016. július 17. – Fejér megyei Hírlap

ETYEK
AZ EZREDFORDULÓN

SZABÓ ERIKA
Otthonom: Etyek
„Azért vagyunk a világon,
hogy valahol otthon legyünk benne."
(Tamási Áron)
Etyek, 2008
SARLÓS
BOLDOGASSZONY
OLTALMÁBAN
Etyeki múltidéző
Etyek – 2011
Etyeki
képes krónika

NYILATKOZAT
fénykép-film-dokumentum felhasználására

Alulírott engedélyezem, hogy az általam szerkesztett könyvek: *Otthonom: Etyek, Etyeki múltidéző, Etyeki Képes Krónika, Sarlós Boldogasszony oltalmában, Etyek az ezredfordulón* c. kiadványokban szereplő

fényképet/filmet/dokumentumot* az Etyeki Települési Értéktár Bizottság korlátlanul, bármikor térítés- és díjmentesen felhasználhassa és nyilvánosságra tegye a helyi értékek adminisztrációja, archiválása, dokumentálása és népszerűsítése érdekében.

Kelt: Etyek, 2026. év október hónap 29. nap.

Szabó Erika
Cím, elérhetőség: 2091 Etyek, Kossuth Lajos utca 42.
E-mail: raki58@gmail.com
Telefon: +36 30 9421 969

*A megfelelő részt kérjük aláhúzni.